

под определённым флагом, и запрет на защиту прав граждан и предприятий, не относящихся к юрисдикции Украины, и даже принадлежность к титульной нации государства.

Совсем иначе выглядит перечень ограничений для европейцев со стороны Украины: запрет занимать определённые должности без украинского гражданства в областях нотариата и страхования, необходимость лицензирования (на общих основаниях), а также соответствие квалификации украинским нормам.

Слишком дорогие продукты и продовольствие в целом. С самого начала при вступлении в ЕС экономика страны может быть еще не полностью адаптирована к новым условиям существования в рамках экономик развитых стран ЕС. С такой ситуацией столкнулась в свое время Румыния, когда после вступления в ЕС необходимо было несколько поднять цены на большинство видов товаров, чтобы не создавать слишком большой ценовой разрыв на внутреннем рынке Союза, но, вместе с тем, экономика страны не позволяла соответствию поднять зарплаты и пенсии. Были частые случаи, когда румыны из пограничных территорий приезжали покупать продукты в Черновицкую область. Впоследствии ситуация стабилизировалась.

Отток рабочей силы и «мозгов» в Европу. Этот недостаток актуален для стран, которые присоединились к Евросоюзу в 2004 и 2007 году. Это государства - наши ближайшие соседи и страны Прибалтики. При открытии границ для движения людей есть большой риск, что многие молодые и лиц среднего возраста воспользуются случаем поиска лучше оплачиваемой работы и социальной защиты в более развитых странах. В этом случае государство - претендент на членство в ЕС должна опередить такой процесс, особенно по оттоку «мозгов» из страны. Это не означает, что страна должна физически сдерживать ученых и высокотехнологичные кадры.

Таким образом, поспешность политических решений вступления Украины в ЕС может сулить спад экономики страны.

Рейдерство в Україні: сутність, наслідки, методи боротьби

*Гречка Т.В., студентка групи ЕК-13-1
Науковий керівник: асистент Андрейчикова А.Н.*

Історія рейдерства налічує сотні років. Його поява стала можливою з появою акцій, які дали можливість поглинання компанії помимо бажання керівництва. Найбільш відомим прикладом поглинань XVIII століття є спроба захоплення Французької Ост-Індської компанії Жаном де Батц. Рейдерством успішно займався в кінці XIX століття Джон Рокфеллер, використовуючи в якості механізму примусу пільгові ціни на транспортування нафти. Активність рейдерів різко зросла в 1980-і роки, коли Майкл Мілкен винайшов використання "сміттєвих облігацій" для фінансування захоплень [1].

Від рейдерства страждають не тільки країни, що розвиваються. Через процеси незаконного привласнення чужого бізнесу на певному етапі пройшли економіки майже всіх розвинених країн світу.

Сьогодні рід рейдерством розуміється недружнє поглинання компаній і перерозподіл власності та корпоративних прав. Рейдерство — це недружнє, поза межами дії цивільного законодавства, спрямоване проти волі власника, захоплення чужого майна на користь іншої особи, встановлення над майном повного контролю нового власника в юридичному й фізичному розумінні з використанням корумпованості чиновників та із застосуванням сили [2].

Головна мета рейдера - встановити контроль над підприємством, а потім вивести його активи з володіння законних власників і перепродати (передати) їх третім особам. При цьому активи, як правило, дробляться і розпродаються по частинах. Змінивши декілька підставних «сумлінних» набувачів, актив втрачає прямий зв'язок з рейдерами, що відібрали його у первинних власників і може перейти на законних підставах до замовника рейдерського захоплення. Об'єктом рейдерського захоплення може стати будь-яке підприємство, вразливе для зовнішніх атак.

Початком корпоративного рейдерства в Україні вважається приватизація, коли через процедури банкрутства підприємства з вартістю активів в мільярди доларів були куплені за мільйони. В історії рейдерства в Україні можна виділити два етапи.

1 етап. На початку 90-х, коли внаслідок розпаду Радянського Союзу виникла необхідність трансформації економічної системи і формування приватної власності, ті, хто володіли адміністративним ресурсом, усвідомили можливість для себе безкарно діяти незаконним шляхом. Люди, які отримувала ваучери під час проведення приватизації, були недостатньо обізнані і економічно безграмотні. Тому з'явилася можливість вилучити їх права на частку в майні держави, скупивши ваучери за копійки. Перші приватизаційні угоди, в тому числі із закупівлею на аукціонах, показували і доводили, що можна практично за безцінь приватизувати державну власність. У відсутності чіткого законодавчого регулювання зробити цю власність своєю, а потім вже розпоряджатися нею на свій розсуд. Саме в цей період здійснився розподіл великих галузевих ділянок: гірничодобувна промисловість, металургія, нафтохімія. Крім того, 90-ті вважаються найкращим періодом рейдерства в Україні.

2 етап. Початок 2000-х ознаменувався кінцем приватного рейдерства і початком державного. Кожна наступна його хвиля проходить на більш високому технологічному рівні, ніж попередня з використанням юридичних обґрунтувань і більш сучасних методів.

Рейдерство не є проблемою виключно України або країн з перехідною економікою. Це явище достатньо поширене в Європі і США незважаючи на те, що там інститут захисту прав власності розвинений краще ніж у нас. Принциповою різницею є те, що рейдерські захоплення здійснюються не «людьми в масках», а «білими комірцями». Тобто рейдерство цих країн більш розвинене, високоінтелектуальне і боротьба з ним ведеться на іншому рівні.

Серед основних факторів, що зумовлюють існування і розвиток такого явища як рейдерство в Україні можна виділити: недосконалість чинного законодавства, корумпованість виконавчої та судової влади; нестабільність політичної ситуації та перерозподіл власності між фінансово-промисловими групами; імпорт рейдерських технологій, команд та капіталів з країн, де вони не можуть використовуватися через удосконалення чинного законодавства.

Ринок рейдерських послуг в Україні складається із безлічі середніх та дрібних юридичних фірм, до структури яких входять відділ збору та аналізу інформації; юридичний відділ; відділ, що безпосередньо працює над реалізацією проектів стосовно недружнього поглинання (рейдери).

Особливістю рейдерства в Україні стало те, що це явище набуло надмірного цинізму та агресії. Протягом останніх років воно перетворилося в справжню суспільну катастрофу, яка загрожує позитивному розвитку української економіки, спричиняє колапс правової системи, висвітлює сумнівні перспективи існування та розвитку в Україні приватного середнього та малого бізнесу. Про рівень рейдерства в Україні та його вражаючі масштаби свідчать такі факти:

- в Україні діє щонайменше 40 — 50 спеціалізованих рейдерських груп, які складаються з досвідчених юристів та економістів;
- рейдерство набуло в Україні системного характеру. Кількість захоплень сягає 3 000 на рік;
- результативність рейдерських атак — понад 90 %;
- за експертною оцінкою, щорічний обсяг сегмента поглинань і злиттів (без приватизації) становить понад 3 млрд дол. США;
- середньостатистична норма прибутку рейдера в Україні, за експертними оцінками, становить близько 1000%;
- українське рейдерство має відчутний кримінальний складник: протиправні дії чиняться із залученням збройних формувань, а подекуди навіть співробітників правоохоронної системи тощо.

Можна виділити такі основні прояви негативного впливу рейдерства на економіку країни:

1. Рейдерство підриває існування конкурентного середовища. Це обумовлено тим, що наслідком рейдерських атак стає перепрофілювання та зупинка підприємств, які супроводжуються скороченням кількості суб'єктів господарювання на ринку, підвищенням його концентрації і, як наслідок, монополізацією.

2. У підприємств виникають економічні втрати. Через загрозу рейдерства фірми змушені відмовлятися від вигідних контрактів, збільшувати витрати на охорону і додатковий пошук інформації про своїх контрагентів створює, діяти в атмосфері недовіри до існуючих партнерів.

3. Крім того рейдерство підриває відносини власності, існування яких є основою ринкових відносин.

Ефективна боротьба з рейдерством в Україні повинна, перш за все, проводитися на рівні держави і може передбачати наступні заходи: створення ефективної законодавчої бази протидії рейдерським захопленням; розробку законодавчих норм, які захищали б приватну власність і не дозволяли через суди відбирати справедливо придбані активи; унеможливлення у законодавчому порядку швидкої передачі у власність спільних об'єктів; надання на законодавчому рівні можливості поновлення юридичного статусу незаконно реорганізованої юридичної особи; створення відкритих списків судових позовів і судових рішень, що характеризувались рейдерським захопленням підприємств. Також можна вживати профілактичні заходи на рівні підприємств: проведення систематичного юридичного аудиту; завчасне підготування антирейдерського пакету, що містить правила поведінки вразі виникнення загрози захоплення та набір шаблонів процесуальних документів (позову до суду, заяв до правоохоронних органів тощо). Усі ці заходи в комплексі дозволять оперативно відреагувати на рейдерські посягання та унеможливити їх в подальшому.

Список літератури:

1. Ростоцька Ю. Рейдерство: прогресуюча хвороба Української економіки [Електронний ресурс] / Ю.Ростоцька. – Режим доступу: <http://www.anti-stime.org/articles.php?ni=16482>. – Загол. з екрана.
2. Мельник М.І. Організаційно-правовий механізм подолання рейдерства в Україні: сутність та основні напрями вдосконалення // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ - №2 – 2009.

ВНЕШНЯЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ ГОСУДАРСТВ: ДОШЕЛ ЛИ МИР ДО «КРИТИЧЕСКОЙ ТОЧКИ»?

*Гринченко К., студент группы МН-13-1
Научный руководитель: д. эк. н., профессор Пилипенко А. Н.*

Проблема внешней задолженности является одной из наиболее острых и актуальных проблем современного мирового хозяйства. При том, что возникновение этого явления уходит вглубь истории развития мировых хозяйственных связей, именно на нынешнем этапе мировое хозяйство приобрело достаточно выраженный характер долговой экономики, причем лидирующее место в этом процессе занимают ее «локомотивы» – США, Япония, Германия, задающие тон динамике и основным направлениям мирового хозяйственного развития.

Дефициты госбюджета стали имманентным состоянием Западного мира – даже самые экономически развитые страны постоянно имеют бюджетный дефицит на уровне 10-30%. Данные табл. 1 свидетельствуют о серьезных дефицитах в ряде стран.